

מקורות לשיעור: יעל-גיבורה או חסרת מוסר - יעקב מזן

1. תלמוד בבלי מסכת ניד דף כג עמוד ב

אמר ר"נ בר יצחק: גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה. והאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפ"ל שלא לשמן, שמתוך שלא לשמן בא לשמן! אלא אימא: כמצוה שלא לשמה, דכתיב: תבורך מנשים יעל אשת חבר הקני מנשים באהל תבורך, מאן נשים שבאהל? שרה, רבקה, רחל ולא. א"ר יוחנן: שבע בעילות בעל אותו רשע באותה שעה, שנאמר: בין רגליה כרע נפל שכב וגו'. והא קא מתהניא מבעילה דיליה! א"ר יוחנן: כל טובתן של רשעים אינה אלא רעה אצל צדיקים.

תוספת

היא מתהניא מעבירה- ונהי גמי ולא קשה לו תהרג ולא תעבור כדאמרינן שילחי פרק בן סורר ומורה דאסתר קרקע עולם היתה מ"מ למה משבחה הכתוב והלא היא נהגית מן העבירה ומשני לא היתה לה הנאה דטובתן של רשעים רעה. אלא גבי יעל מאי רעה ומשני דשדא בה וזהמא.

2. משנה מסכת ערויות פרק ה משנה ו

הוא היה אומר אין משקין לא את הגיורת ולא את שפחה המשחררת וחכמים אומרים משקין אמרו לו מעשה בכרכמית שפחה משחררת שהיתה בירושלים והשקוה שמצוה ואבטליון אמר להם דוגמא השקוה ונדוהו ומת בנדויו וסקלו בית דין את ארצו

3. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף סו עמוד א

תנו רבנן: הלכה זו נתעלמה מבני בתירא. פעם אחת חל ארבעה עשר להיות בשבת, שכחו ולא ידעו אם פסח דוחה את השבת אם לאו. אמרו: כלום יש אדם שיודע אם פסח דוחה את השבת אם לאו? אמרו להם: אדם אחד יש שעלה מבבל, והלל הבבלי שמו, ששימש שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון וידע אם פסח דוחה את השבת אם לאו. שלחו וקראו לו. אמרו לו: כלום אתה יודע אם הפסח דוחה את השבת אם לאו? ... מיד הושיבוהו בראש ומינהו נשיא עליהם, והיה דורש כל היום כולו בהלכות הפסח. התחיל מקנטרן בדברים, אמר להן: מי גרם לכם שאעלה מבבל ואהיה נשיא עליכם - עצלות שהיתה בכם, שלא שמתם שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון.

4. תלמוד בבלי מסכת יומא דף שא עמוד ב

מעשה בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש, והוא אזלי כולי עלמא בתריה. כיון דחזינוהו לשמעיה ואבטליון - שבקוהו לדידיה ואזלי בתר שמעיה ואבטליון. לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאיפסורי מיניה דכהן גדול אמר להן: ייתון בני עממין לשלם! - אמרו ליה: ייתון בני עממין לשלם - דעבדין עובדא דאהרן, ולא ייתי בר אהרן לשלם - ולא עבדי עובדא דאהרן.

5. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת ויקהל סימן ה

ומי הם המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב מבני קני חותן משה ושמעיה ואבטליון בני בניו של סיסרא היו ולמדו תורה ברכים כנעשי סנסת הגדולה כל כך למה שהתורה נתנה לישראל, לפיכך כתיב את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם.

6. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף ק עמוד ב

אמר רבי שמואל בר נתנאי אמר רבי יוחנן: כל אשה שחובצת בעלה לדבר מצוה- הוויק לה בניים שאפילו בדורו של משה לא היו כמותן... ואילו גבי לאה כתיב ותצא לאה לקראתו והאמר אלי תבוא כי שכר שכרותיך, וכתיב ומבני יששכר יודעי ביצה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ראשיהם מאותים וכל אחיהם על פיהם.

7. מדרש הגדול לשמות ט', ח

רבי נתן אומר: בתחילה הלכו אצל יחזקאל שנאמר: 'באו אנשים מזקני ישראל לדרש את ה' וישבו לפניו. מי הן הללו, אלו חנניה מישאל ועזריה, שבאו לימלך ביחזקאל. אמרו לו: גזרה עלינו מלכות הרשעה לעבוד עבודה זרה, מה תאמר, נעבוד או לא נעבוד? אמר להם, 'אשר יעשה אתם האדם והי בהם', ולא שימות בהם. אמרו לו... מוטב שנמות על קידוש שמו של הקב"ה ואל נעבוד עבודה זרה. התחיל יחזקאל מטפח על פניו ואומר: 'אבדה שארית יהודה'

8. רבנו ניסים על הרי"ף מסכת שבת כ"ב: (י. באלפס)

שגזרו יוונים על כל בתולות הגישאות שייבעלו להגמון תחילה וע"י אישה נעשה נס דאמרינן במדרש דבתו של יוחנן האכילה לראש האויבים גבינה לשכרותו וחתכה את ראשו וברחו סלם ועל זה גזגו לאכול גבינה בחנוכה.